Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1474 — NGÀY THỨ HAI 2 JUILLET 1923 — NĂM THỨ NĂM ANNAM NĂM QUI-HỢI — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN
nơm-nước | ngoại-quốc
một năm..... 12$00 ... 15$00
Sáu tháng... 6.50 ... 8.00
Ba tháng.... 3.50 ... 4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$05
Mua báo (hãi) từ ngày tháng một về, ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO REUNIS)

南中日報新聞六省

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1226

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Keyzaux & Cie 5, rue Treadaine.

Ou traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

The chèques ou mandats-poste payables ici et ayez chez M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Imprimerie Lucnhan Tân-Văn, sont bien reçus et donnent droit aux quittances d'avance.

XE-HƠI VỚI LÍNH TUẦN-THÀNH

Đã mấy phen, luận về xe-hơi với mưu phòng ngừa tai nạn tôi có nói số xe hơi trong xứ bằng một phần trăm xe của các nước, như Huê kỳ, Hồng-mao và Pháp-quốc, là ba nước, tro trọng hoàn hải nầy, số xe hơi cao hơn hết, mà cớ sao các nước ấy, ít khi nghe bị sự tai nạn nào xảy ra về lối xe-hơi, như những là: xe chết máy nằm giữa đàng, xe đụng nhau, xe cán người, xe rượng vỏ lề chọi gốc cây, xe lật úp, xe xuống ruộng, xe xuống sông, xe xuống hầm, xe xuống hố; còn xe annam sao xe ít, người chẳng đông mà không hề có một ngày nào là ngày không có một vụ hiểm sát hại mạng người. Hỏi cớ tại sao, có người nói: "Tại đàng trong thành phố chật quá, vừa đủ cho hai cỗ xe-hơi tránh nhau mà thôi. Nếu có một cỗ xe nào khác nằm chen bên lề, thì lấy làm khó cho hai cỗ xe hơi gặp nhau mà tránh nhau lắm. Cớ ấy nên thường nghe khi xe-hơi đụng nhau, hay là đụng phải xe nào khác, thì thường thấy trong các báo, sau y lời khai của Sốp-phơ rằng: Bị tránh cái xe bỏ đợn dựa bên lề, đụng phải xe-hơi đứa kia chạy tới, vì nếu xe ấy đáng chật mà chẳng chịu chật, thì cho xe nầy qua, lại còn muốn giành đàng là khác. Có kẻ lại nói: Tại sốp phơ hoc chưa tránh nghề, vừa biết cầm tay bánh quanh quả bề lại, thì nấy bốc ra làm nương ăn liền; mà khi gặp sự rủi nào xảy đến trước mắt, thì trí chẳng còn tỉnh táo mà tránh xa tai họa, lại quính mà làm cho rối ít thành nhiều, rủi nhỏ thành to, hại người làm lúc. Người lại nói khác nữa: Tại Sốp-phơ, phần nhiều không cần thận, nghề đã chưa hay, lại có tánh kiêu, lên xe muốn zắc-mây chạy như chim bay mới chịu. Đã vậy lại ngồi không chăm chỉ về việc bổn phận mình, mà giữ gìn theo phép; hễ thấy gái xinh đẹp đa, thì đổi mắt đi lảo-liêng; cứ ngồi vui chuyện nói cười, quên hết trăm điều tai nạn.

Trong những điều lấy làm cớ của mỗi người phân phô ra đây, tôi chẳng chối rằng không phải vậy; nhưng mà tôi chẳng chịu cho là cớ hẳng thật; vì tôi biết rõ, có nhiều vụ biến xảy, chẳng phải tại sốp-phơ, mà tại nơi chủ xe mà ra; rồi tôi dám nói quyết, nếu chủ xe mà nghiêm, thì sốp phơ không hề dám ăn bông, để ra tai nạn. Muốn khỏi có chỗ phân đối, tôi xin để một câu hỏi nầy ra đây, tưởng đủ cho chư-tôn công luận:

« Chủ xe không bằng lòng cho « sốp-phơ chạy mau như chim bay, « hay là cho chạy một giờ hơn bốn « chục, sốp-phơ dám chỉ mà làm « nghịch ý chủ hay không? Phải « biết xe-hơi mà chạy từ ba chục « sắp xuống, thì không hề có tai nạn « gì xảy đến ».

Bởi có nhiều người chủ tánh phi thường, hoặc ỷ quyền, hoặc ỷ thế, hoặc kiêu-hãnh, chẳng kể người đi bộ đựa lề, hễ bước lên xe ngựa, thì hối quất ngựa chạy sải cho hư-hao đụng đất, còn bước lên xe-hơi thì hối sốp phơ xả máy, cho chạy tới một giờ sáu chục. Ỷ chủ như vậy, nếu sốp-phơ nào có tánh cẩn-thận, cãi ý chủ, cho xe chạy vừa chừng, thì chủ không bằng lòng; nếu chủ không đuổi, không mắng-nhiếc đánh đập, thì không bao giờ dặng lòng chủ yêu mến. Lẽ thường, tớ phải coi theo ý chủ mà làm cho bằng lòng chủ luôn luôn. Tôi thấy có nhiều người chủ tánh tình như vậy đó, hễ bước lên xe, thì giành cầm tay bánh; mướn sốp-phơ đề có đi ra thì ngồi theo coi chừng xe, đi về thì coi chuồi xe, hoặc đem xe đi, đem xe về vậy thôi, không dựng cầm tay bánh. Rồi hễ có sự rủi ro nào xảy đến bộ hành, thì chủ lại bảo sốp phơ gánh chịu. Thử nhớ lại coi từ bao giờ dến bây giờ, kẻ biết bao tai nạn hại người trên xe, giết người bên lộ, ấn-kết làm ra nỗi chủ giành cầm tay bánh? Bị những tai nạn xảy đến giết người thường quá, mới có bảy luật lệ ngăn cấm xe chạy mau. Bảy luật lệ rồi, lại còn cho sở tuần-thành, những biện giải chừng có đề quyện ngừng những xe chạy mau, hiệu số xe mà làm giấy phạt. Luật lại buộc hễ sốp-phơ nào bị phạt như vậy ba lần, chẳng đợi có càng nguội, dụng xe, thì thâu bằng-cấp. Vậy mà cũng không cản ngăn dặng lòng kiêu của chủ xe ỷ quyền ỷ thế mà tôi nói đó. Cũng còn thấy giành cầm tay bánh xe chạy như chim bay trong Thành-phố. Phú-lịch không đi ngăn cấm mà cũng không làm giấy phạt. Tại sao vậy? Tại Phú-lịch không dám ngăn làm giấy phạt mà thôi, cho đến khi sốp phơ của ổng làm sai phép. Phú-lịch biết là sốp-phơ của ổng cũng không dám động; làm tuồng như, tuật pháp chẳng phải chung cho mọi người, lập để buộc riêng những người không quyền không thế.

Người nầy đặng vậy, người kia không đặng vậy, họ cứ phân bì nhau mà chẳng kể luật pháp ra gì tất cả. Chớ chi ai ỷ ông chủ xe có quyền có thế lớn ỷ, biết vậy mà đi dán, luận ỷ luật lệ mà làm gương cho kẻ khác, để cho linh sở tuần-cảnh gặt dường thong-thả làm việc bổn phận, thì có đâu còn thấy xe chạy như chim bay, không kể luật quan pháp nước; có đâu còn thấy sốp-phơ hi-hửng và làm vục-chục như lờ. người trách trên đó. Cha xe chạy vừa tỉ cho phép, thì dù đang chật thế mấy, sốp-phơ đó thế mấy, cũng không dám đổi là n tại vậy.

VĂN

THĂNG THƯỞNG HÀM TƯỚC

Vì lời nghị-quyền Tổng-thống Đông-pháp ngày 30 juin 1923, thăng thưởng
1° — PHỦ HÀM

Ông Võ văn-Tri, huyện hàm, cựu trị huyện nhứt hạng Sa-đéc.

Ông Nguyễn văn-Tỉnh, huyện hàm, cai tổng nhứt hạng hồi hưu, Thủ-dầu-một.

2° — HỘI HÀM

Ông Lê-thái-Sửu, đại biểu quốc-hội Bắc-kỳ; ông Lê-văn-Chương, cựu nghị-viên địa hạt Bắc-kỳ; ông Nguyễn duy-Hiệu, chánh-tổng nhứt hạng Bắc-kỳ; ông Huỳnh văn-Khiêm, cựu-tổng nhứt hạng Gia-định; ông Trần-văn-Hữu, chánh-tổng nhứt hạng Vĩnh-long; ông Nguyễn-trường-Tộ, thông phán hạng nhứt Dốc-lý thành phố Saigon; ông Trần-phát-Đạt, thông phán hạng nhứt phủ Tổng-thống Đông-pháp.

***

Bổn-báo kính mừng chư quí viện và chức hoạn đã nhẹ gót.

L. T. T. V.

SỐ HỌC SANH

Chấm bài các trường cao đẳng ở Hanoi

Tuần lễ nghỉ của quan Recteur de l'académie, Dốc học chấm toàn cõi Đông-Pháp, đến tới ngày khai trường tháng Octobre 1923 số học sanh được chọn vào học ở các trường cao-đẳng định như vầy:

Trường y-học

P. C. M (những sanh-viên có bằng cấp tú tài). võ hạng

Trường y-khoa tú bảo tế sư

Lớp học làm thợ gỡ. 15.
Lớp học Section militaire. 10.
(Hồi thi ở đâu).
Lớp học làm bảo ế sư. 6.

Trường y-thi

Trường học thực tế chánh trị. 35.

Trường sư-phạm

Lớp học văn chương 12
Lớp học bổ học 8
Trường canh cống 15.
Trường tạo-tác. 30.
Trường thương mãi. 20.
Trường Sciences appliquées 15.

CÁI NẠN TỰ-SÁT

CỦA NGƯỜI NƯỚC MÌNH

Nghĩ lại, thì không nước nào là nước không có cái hàng người tự-sát. Những việc tự-sát của họ đó không phải chỉ mấy lần thắc cổ, trầm mình, uống thuốc độc v. v... mà chết lấy thôi: việc tự sát của họ, họ còn dùng nhiều cách thế càng ngày càng canh cải là thường. Còn những lẽ bởi sao mà người ấy phải liều mình tự-sát, lại còn nhiều quyền cớ nữa. Hoặc làm lỗi bổn-phận mà tự sát hoặc vì tâm sĩ-tình mà tự-sát, hoặc bị đứa ác hiếp quá lẽ mà tự sát, hoặc nỗi thương cha mẫu chia quá mà tự sát v. v. Việc tự-sát như thế, có chỗ phải, có chỗ quấy mặc dầu, song cũng kiếm cũng thường có; có việc nên thương, mà có việc cũng nên ghét. Nói tóm lại, thì người tự-sát ấy chánh là người phạm tội sát-nhơn; tuy họ giết họ mặc dầu, mà lẽ theo luật người đề xử họ, thì họ đã phạm là người giết người của họ rồi.

Cái việc tự sát của dân trong nước, bởi việc riêng của họ việc lén-lút của họ, nhà-nước không thể đề phòng, ngăn cấm họ được, nhưng nước mà mạnh ra nhiều những hàng người tánh tình bạo liều mình tự sát như thế, trông cũng vậy đe quan-hệ đến nhà nước không phải vừa. Là vì người trong nước tự-sát nhiều, thì số dân trong nước phải suy giảm; phải nghèo yếu đi đó lắm.

Nước ta cũng thường có người tự-sát như vậy chớ chẳng không. Mà thôi, ta cũng không thể nào gắp cho nhà nước ta ngăn ngừa cho được những việc làm thảm lén thành linh như thế đó; trong lúng họ hết muốn sống đời, hết ham sự đời, không ai tài nào điều thuật cho họ nghe, bảo họ sống được. Ấy vậy việc tự-sát phải mặc người tự-sát, mà là việc nhà-nước không biết tới sao được.

Việc không biết tới sao được, thì nhà nước đã đành rồi. Lại còn những việc tự-sát vậy trong thì-trường ta nữa, lạ-lùng giải-cấu thế nào, cho nên hễ Annam được khương-cường, được phồn-thạnh, ấy cũng điều ca cang thiệp đến chủ-nghĩa của nhà nước Đại-pháp mở mang cải mãi.

Tôi đề lời gửi cho nhà-nước giải-cứu cái nạn tự sát của người Việt-nam: là một thứ dân có tiếng là trang thành với nhà-nước Đại-pháp ấy, cái tài tự sát của hạng người ấy, không phải như cách tự-sát tối đã nói trên kia đâu; người Annam mắc cái cách tự sát rất mầu nhiệm nó vậy, nếu trừ cách giải-cứu của nhà nước, thì không bao giờ trong dân mà hết cái nạn tự-sát ấy.

Cách tự sát của người Annam

Xưa nay người Annam ai cũng biết là một thứ con người có tánh chất ôn-điềm, lòng dạ trang bình, làm việc gì cũng buôn-dai thang-dang, không có cái tánh-chất nội nẫu bạo-động như dân-tộc người ta vậy. Cho nên cái cách tự sát cũng là phong-lưu làm (coi thử mà coi: hoàn dân tộc Việt-nam bây giờ, thiếu chi là người họ dạn tự sát lấy họ một cách phong-lưu trên một bộ phận hàng ngũ của nhà họ, hoặc tại chốn ồ ba tăng của nhà nước, mà thiên-hạ ra vô ngợp xtrop càng nhàn tự sát hăng ngày. Họ nằm chính chóng, họ ôm cái lăng lăng lăng, họ thở ngay vô-hồng họ, họ lấy một cây sắt rất nhọn rất gớm ghê; họ đâm, họ thọc, họ ngoáy một cách tự do không ai giảng, ai cấm ai ngăn họ được. Họ lần lần giết mòn họ nay một chút, mai một chút, khi-huyết càng ngày giảm, không làm gióng gì được hết trọi; chừng họ ngáp giải, ngáp dần dà là họ sắp chết.

Cách tự sát của dân Annam về phần đông Á-phiện mà tự-sát hằng ngày, tội-nghiệp như thế, thường nhà nước nên làm làm điều gì kế sách nào phương-pháp nào để giải cứu giảm, kẻo nỗng cho dân tộc một nước có tiếng giàu thanh, có tiếng thông minh, không bị cơ hàng số hèn, không bị lần tri lăng lăn mà đành để cho họ tự-sát mãi thế sao!

Trung-Trực

Võ tuyên điện

Penris ngày 27 Juin 1923

Nhà sập

Nhà nuôi trẻ nỏ côi Ái-hộ ở thành Calcutta bị sập. 36 người bị đè nhẹ.

Dẫn vua Tàu bị chảy

Dẫn vua Tàu ở Bắc-kinh bị chảy.

Tàu nổ

Hà-châu thất vụ trái cây của chiếc tàu Cassiopée đậu tại cảng Kowloon (thuộc-địa Pháp ở Á-châu-tích) nổ. Bốn người chết, ba người bị-thương.

Thành Dusseldorf

Nhơn-công ở hai mỏ than bị đuổi ra khỏi sở làm việc.

Bordeaux ngày 28 Juin 1923.

Phòng chúng-nghị

Bên Úy-viên tài chánh phòng chúng-nghị nhóm lại xét xong số dự toán.

Phòng chúng-nghị quyết-nghị hoãn lại xin định việc đuổi các người ở phố và cho các quan đầu tỉnh (préfets) và các quan Đốc-lý thành phố được phép đuổi trại linh bổ hoang mà cho ra nơi không phải ở tạm.

Phòng chúng-nghị lại quyết-ý mở dự thảo luật lập phòng canh-nông, và ban hành 1 ít phần về sự rải ro trong khi làm việc cho những nhà canh-nông.

Bến Ăng-lê

Các báo Langue Bến bèn về số phi cơ bến Ăng-lê tăng nhiều. Ông Baldwin nói giữa phòng chúng-nghị rằng số các đạo phi-cơ Ăng-lê được 888 số.

Báo Le Temps cực cho sao cho người ta được ủy hưởng về các chỗ hãng tàu bay tự đưa hành khách.

Bèn Banh-gich

Báo Les Débats nói rằng bởi ông Theunis cảo từ không lập thế Nội-các, cho nên các chánh đảng tính giải hòa về các vấn-đề trong các hội thương Genl và vấn-đề bỉ hội. Sau khi các hội ấy nhóm rồi, người ta chắc sau ông Theunis ông lập thế Nội-các được, qua ngày thứ năm sẽ trình diện giữa quốc hội.

Bá ri ngày 28 Juin 1923

Tiều hình

Tòa mới xử vụ xong đâu cho vương đình người hôm 31 Mai. Các nghị-viên phòng dân-quốc-nghị bị phạt là: Ông Maurice bốn tháng tù, còn mười ông người đồng lõa bị phạt 2 và 3 tháng không treo.

Thích khách

Ở thành Belgrade ông Pachitch bị thích khách mà đau nặng không trăng mình ông.

Bá-linh ngày 29 Juin 1923

Đàn chim trong

Đọc các tuồng hát của các nghị-viên quốc-hội thuộc đảng bên tả, bị tịch tiêu hình hết và tù. Ông Marx cựu quản-lý tờ Action française bị 4 tháng. Có người bị phạt tù hai tháng.

Tiếp khách

Hôi-đồng thành phố Bá-ri có tiếp khách phái bộ Good Will đến. Quan tài chính đốc-lý quan nhứt Hồ-kỳ Hanley Work thay mặt cho Sứ-thần Huê-kỳ mà tiếp đãi phái-bộ.

Quan Tán nghị-trưởng cảm ơn trước phái-bộ và tỏ ý cảm chánh phủ Hồ-kỳ đã trung thành. Bá Gregg làm đầu phái-bộ đáp-ba ở xứ Nhu-ước có trình cho ông Straus, Thượng-thơ bộ Vệ-sanh một bài xưng tụng ông Pasteur.

Phòng Lão-nghị

Bên Úy-viên tài chánh ở phòng Lão-nghị duyệt-ý tờ phúc của quan dự thẩm Beaty Bérenger xin chuẩn tiếp chỉ phê về sự chiếm cứ ở bờ sông Rhône, và định đến ngày thứ sáu thì bàn-nghị về số tiền ấy.

Phòng chúng-nghị

Phòng chúng-nghị khởi công bàn về số dự toán năm 1923 ở phòng Lão-nghị trở về.

Lễ kỷ niệm ông Pascal

Hôm nửa năm tại nhà thờ Saint Etienne du Mont có thiết lễ kỷ-niệm ông Pascal. Đức Hồng-y Dubois, Giám-mục thành Bá-ri chủ giảng đàn. Đức Hồng-y Charost, Giám-mục thành Rennes có đọc một bài diễn thuyết nói rằng chưa có người nào khuất đế ba trăm năm mà được người mến yêu, kính phục như thế.

Lễ tổng chung

Trong lúc đưa linh cữu quân tình binh-giích bị thích khách, quan Nguyên-soái quân ủy binh Banh-gich có gắn Ét-tờ-bát-lơ cho trên bông. Nhiều người A-lo-mă-gờng đến linh cữu là đường mà xem bộ khâm nhường.

Bông mark A-lo-măng

Nhà bà-gia của Chánh-phủ A-lo-măng muốn làm cho đồng mark đồng giá, nhưng không thành. Đồng mark lên giá được 11 ngày rồi sụt xuống mỗi đồng dollar mua được 150 ngàn marks.

Ăng-lê

Báo Times bàn về sự nay đổi của tờ nghị hòa thinh Versay thì nói: Ăng-lê phải nói quyết rằng mình trong tăng đến thứ 10 coi về bồi chi-quốc, và nữa chắc với La-xa rằng Ăng-lê sẽ giúp Langsa, nếu mà La-gas bị giặc đánh vỡ đó.

Thành Lausanne

Ba quan đầu phái-bộ các nước Đồng-minh ở thành Lausanne nhóm hôm sáng thì tìm cách để giải quyết việc tài chánh.

MỘT VỤ SÁT NHÂN VÔ Ý

Bữa 28 juin 1923, lối hai giờ chiều, tại tiệm thuốc á-phiện ở đường Amiral Roze là đường Bourdais cũ, ngã kéo thẳng Đeo, vì một sự nhỏ nhen, tên Trang cất giận xe-lửa Biên-hòa đã bị tên Năm, tuồng dành không sao, chẳng để tên Năm nào nhơn thương không mấy giờ nói chết. Quan thấy nỗ tuồng ra coi, thì thấy tên Năm bị đánh hôm sau bể phải. Bắt tên Trang khi xe Biên-hòa mới về, Trang chưa có đánh, song không có ý giết. Còn chứng—cá tiệm thuốc ở ngã Đeo ma không ai làm chứng, cho đến chủ tiệm là thằng Đeo, việc xảy ra trong tiệm mà nó cũng nói không hấy không biết, đợi qua tới mốt ngạo, coi sao Năm mốt thọc con mắt xuất mồ hôi, Cũng hôi, Năm mới nổ bị tên Trang đánh nằm liệm. Trở lên thuốc rồi, Năm đi không nổi Công biểu Năm xuống bốt thửa. Năm nổ bốt thửa, không tiền mà đi xe-kéo. Chủ tiệm thấy vậy mới cho một cắt, Cũng vội Lấy mới đó Năm ra xe, xuống bốt. Xuống tới bốt, Năm cũng khai bị tên Trang đánh. Bốt dạy chở Năm về nhà thương, chẳng lai Năm tắt hơi. Quan thấy mỗ ra coi, thấy gan hầm phải bể Xe ra còn chỉ nghỉ ngờ chẳng phải Trang đánh đi Năm nên ra đến đồi. Vậy biểu Trang không có ý giết Năm, nhưng mà lỗi giận đánh đạp biết đâu; Năm vì bị Trang đánh đập mà bể gan bể phổi.

Tôm lại việc ăn mang chẳng chơi, chủ tiệm thuốc ở đường Amiral Roze làm mỗi rằng không thấy không biết? Còn tên Trang làm chứng không mình bạch, có bày tỏ vì, nỗ rằng làm chứng nước nỗi sao thì nói. Tưởng bỏi đến ra tra tên Trang thì lỗi sự thật. Lời nhự rã một tiệm thuốc chẳng phải một mình tên Trang hay. Bắt chủ tiệm là thằng Đeo phải khai ngay, tên là tiệm gộp gì cho rõ ràng. Lại thêm người ăn mặc phải khai cho rõ. Hễ có đánh người ta thì phải đền đáp ăn làng! Coi tiệm mình mới đặng!

Vậy việc phải cạo, nghĩ cho ra, già- mà tội nghiệp

TƯỚI LÚA CHO NẶNG CÂN

Hôm lúc trước có trật quan cho hay rằng phải cấm và bắt buộc những người đi sáng lúa tưới nước trong lúa, nếu ai gặp thì bắt đem đến tòa mà trừng phạt kẻ ấy vì làm như thế thì lúa trong sở là mất cái sự tốt của nó và lại coi xấu không ngon nữa.

—Nhưng mà bổm rầy rà ra biểu bắt buộc vậy mà có ai nghe người nào mà bắt đem cho quan một người ấy nước trong lúa đâu! Chẳng phải là những người đi sang đâu ấy làm sự thường mà có khi lúa ấy lại là vậy làm không có người nào giả mà bắt! Chớ ôi..... Nó cũng làm như thường nhưng mà nó đợi lúc ban đêm ban hôm, 55 tiền thường nó làm sao nó ra cái miếng cỏ.

Trong ý ngu tôi tưởng chắc có nhiều người thấy có rằng mà không dòng đến chúng nó, vì nấy người ấy ngủ rồng rắn nó không có tính lợi thì chẳng thèm mình mà lại phải nhọc lòng đi đốt đến tòa nữa.

Tôi chắc rằng cái sự rõ ràng trong lúa thấy không thể bỏ mất được vì nghĩ một chút đây thì hiểu. Như nước đã có truyền rao hễ ai bắt được một người đặt nước lậu thì thưởng người ấy 5-6 đồng bạc chi đó, mà sự đặt nước lậu ấy không bỏi thay, mà lại nhiều ông Tây-cho thường hay đi xét trong làng nữa. Còn cái sự vô nước trong lúa nầy không có thưởng cũng không có ai đi xem xét coi, thưởng rồi làm sao biết cho được người ngợi! Phải chi mà-nước truyền cho nhựa đến hay hễ ai bắt được đi hầng có một người nào vô nước trong lúa thì nhà nước sẽ thưởng cho người ấy 50 đồng bạc, 55 tiền thưởng nỗ làm sao nước không, phải bao tốn chi, nhà-nước phát ngợi trí vô nước trong lúa bị bắt đó lấy mà thưởng cho người có công bắt được. Lúa như vậy nông trí người đi bắt mới thấy hiệu nghiệm cho.

Văn-Nậm.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Đánh giựt tiền

Ng-v-Xuân đi ghe chở mắm-cá ở Thudaumot xuống Saigon mà bán, đến thưa Võ-v-Hoang mách-có chiếc tàu Flora và Ng-văn-Tân ở chiếc ghe chài nơ 85 S. V. về tới đánh số mà giựt tiền.

Quan Toàn-quyền ra Hanoi

Quan Toàn-quyền Baudoin và linh phụ-nhân sẽ qua giang chiếc Amiral Ponty mà ra Bắc.

Bắt tại trận

Tối hôm kia vợ chồng ông Nghị nghỉ ngoài hàng ba nhà 114 ở đường Pellerin bỗng có một tên Lê-và-Tuanh lại muốn ăn trộm. Thì Liên là vợ tên Nghị thấy dậy đi tìm tên ấy thì không thấy, không thấy làm lạ, mới nỏ có cho chồng mình nghe mà thôi. Cách một chập lên ăn trộm Tuanh lại thò tay trong tủ áo tên Nghị mà móc tiền, vì một sự tình cờ quá nên tên Tuanh lấy con dao cạo ra mới vừa cắt tủ tên Nghị đánh trên tay một cái rồi chạy. Bởi cớ ấy cho nên tên Nghị thộp tên Tuanh đánh xuống bốt đặng giải qua Biên-hỏa.

Chệch đá man

Bữa hôm kia 16 tháng này xảy ra một việc La-Vinh là thằng chệch mang 13 tuổi, đến bốt cho con mang 7 tuổi đi chơi với nhau, rồi

Đánh lộn

Giấy phạt 1° T... giáp việc bằng boản 2° P... cũng giáp việc bằng boản. 3° V... Chà-và ở đường Chaigneau. 4° E... Chà-và cũng bị về tội đánh lộn với nhau.

Kết quả các cuộc gộp tiền ngày lễ Pasteur tại Đông-pháp

Nam-kỳ	58.413 $.
Namviệt	21.351 —
Bắc-kỳ	11.964 —
Trung-kỳ	2.317 —
Lào	2.870 —
Quảo chăn-vân...	1.852 —
Dalat	313 —
Tổng cộng	99.981 $.

Kính thăm
Ông Cả-Bát-Đ
quí quán Lục-T
bước đường đi,
giấy báo ân hành
ấy vui lòng giúp
Nguyễn lợi có
xuyông trốt đã m
nầy, ngoài, chỉ
đó, chẳng chi là
giúp chất nơ.
Xin trong lục-c
phương chỉ cho
có lợi, hoa là cá
ơn của lục-châu-q
Ký cảm tạ vô cùng

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HÃY COI CHỪNG
Thuốc
Giả mạo theo kiểu
CỜ NÀY

CIGARETTES
NATIONALES
Hãy hút thuốc cây cờ Tam Sắc đã ngon và không khô cổ
Hãng : Cie de Commerce et de Navigation d'Extrême-Orient
(ALLATINI) Saigon làm Đại-lý

PHẢI COI CHO KỸ
HIỆU CỜ
TAM SẮC
sẽ mua

LUẬN VỀ SỰ CƯỜI GÀ

Của nhà Nam

Phong tục nước Nam, hễ có cưới vợ cho con hoặc là gả con lấy chồng, thì hay lựa ra sự sa làm, như nhà giàu có chẳng nói chi. Có nhà vừa đủ cũng là chẳng dư cũng rằng mà tranh đua lẫn cho rỡ rang trước mặt thiên-hạ; hoặc ỷ-y, làm chồng cho vỡ hiểu tôy gia tế ra một lần gì con cưới dâu thì đỗ rợ ra, xong cuộc rồi phải hết sức lo mà trả. Dường ấy có phải là đều lăng-phí chẳng? Chớ chi việc nào cũng phải toan liệu làm cho vừa phải theo sức tục gọi liệu cơm gắp mắm, thì có đâu đến dỗi. Theo ý tôi tưởng tiền lăng-phí đó mình để cho con rể mình làm vốn động lo sanh phương với đời; Vì lợi tục thường nói: Có nước sông nước đồ-g mới dầy; Nếu chẳng vậy. Con rể sẽ hai tay trắng biết sao tấn thối cho động; vì biết trong tay sẵn có đồng tiền, dầu đồi trắng thay đen chẳng khó.

Vì thi thường thấy nhiều nhà giàu có mà bị con làm nợ muôn ngàn, rồng vì cha mẹ chẳng hay lo tính. Phải chi hồi vợ chồng trẻ mới hiệp thì cha mẹ liệu giúp chút ít chi cho chồng nó làm vốn, chỉ biểu việc làm ăn, dường ấy trẻ mới nông trí, mà lo đua tranh với đời, vì hễ quen việc làm ăn thì tự nhiên xa đều dụ hí; Nhiều nhà chẳng hay lo xa, cứ bo bo vợ trẻ mà chẳng hấy sự hai theo sau, hại ấy là tại không lo điều dắt trẻ thơ, để thì lường ăn chơi quen tay đỗ-bát, tập tành bốc rói muốn ngàn đỗ một trận cười như chơi.

Chừng hay ra ăn năn đã trễ, Có nhiều ông thường trong trí rằng : Nữ tử ngoại gia, hễ con gái lớn lên định đôi bạn rồi thì thôi, mà tính giữ u nghèo làm sao được thì lấm chẳng cần lo đến. Dường ấy thật rất lầm. Lý nào làm cha mẹ biết thương con lại chẳng hay lo cho con? Vậy chớ câu : Phumẫu ái tử chi tâm về sở bất chi ở đâu? Hễ con còn ở nhà mình thì thương hết lo về đến mà người thì hết thương hết lo sao?

Theo phong tục người Lansa, hễ gả con thì lấy cho con ít nhiều ít lấy sức, biết biết vì con mình mà trao thân gởi mình cho một tay chồng giàu ấc rể mình sẽ cực khổ lo mọi chi độ thế nhi, nên cho tiền ấy là tiền phụ g úp cho rể mình trong lúc còn lấn chật phòng lấy đó mà kinh doanh với đời cho dễ. Hễ con rể no ấm mình mới đặng an lòng ; Con rể mình giàu sang thì mình mới đặng đẹp mày nở mặt.

Vậy nước phải chi nhà có con, xét cho cạn, nghĩ cho xa, đừng lấy câu Nữ-tử ngoại gia- mà lỗi nghiệp cho phần con rể lắm đa.

Trần-thành-CƯƠNG.

ĐẠI NẠN Ô-TÔ

Mười người bị bỉ một người trọng thương

Quan Tham-biện Châu-lãnh Canthơ hôm sáng thứ bảy 30 Juin có tư điện lên Chánh-phủ báo rằng :

« *Xe-hơi đưa khách Cantho — Longxuyên, bị nạn rất lớn ; trong mười người bị bỉ « có một người trọng thương đã chết hết « nơi Nhà thương xứ kế rồi sẽ tiếp báo* ».

Lời bàn

Xe đưa khách bị rủi-ro thường quá, trách nào người sợ mà xa lánh. Vẫn biết xe mà rủi đến thế lỗi tại Sốp-pho, song hỏi lại thử coi có phải tại chủ quy hiếu phải chạy mau mà giành dang và giành mối hay không? Đợi tin tiếp luận.

V.

LỜI CÁM-TẠ

Chúng tôi rất thâm cảm tình lịnh biết qui vị trong thân bằng cố hữu chẳng nài mới nhọc đến dự đám táng của ông Nguyễn-phi-Quí trong mấy ngày. Vậy chúng tôi là Nguyễn-phú-Xuân và Nguyễn-phú-Khải xin thay mặt trong thân mà đã lời đáp tạ; thoàn trong mấy ngày đó vì bận việc cô sai sót đều chi xin liệ -qui vị cũng niệm tình chẩm chế.

Rất mong thay.

AI BIẾT XIN CHO

Xiêng

Kính thăm

Ông Chủ-Bút đặng sức khỏe, và chúc cho quí quán Lục-Tỉnh-Tân Văn đặng vững bước đường dài, xứ dùng cho tôi một chiếc giấy hầu ăn hành hải này; xin lục-châu quân tử vui lòng giúp nhau làm fch.

Nguyên tôi có một bà Di mất phải bịnh suyễng trót đã mười năm : Kẻ bày phương nầy, người chỉ thuốc khác nghe đâu tìm đó, nhưng uống thuốc cũng như nước lốn, chẳng chi là linh nghiệm, không thuyên giảm chút nào.

Xin trong lục-châu-quí-quân-tử, ông mô có phương chi thần hiệu bà- bảo giùm cho tôi, hoa là có thể cứu bịnh chẳng thì ơn của lục-châu-quân tử (ông mô đó) tôi rất cảm tạ vô cùng.

Phúc-Bảo-Tử kính

Gia-truyền-tập

Ban cua lưỡi tráng ; Ban bạch lưỡi vàng

Kính ông Chủ-bút

Tôi thấy trong tờ báo L. T. T. V. số 1468, có hỏ bài thuốc ban cua lưỡi tráng.

Vậy bài thuốc sau đây, nếu ông liệu đăng xin ấn hành vô báo lấm phước.

Bài thuốc ban cua lưỡi tráng :

1° Xương-khun. . . . . 0 $ 02
2° Phục-linh. 0 02
3° Cam-tảo. 0 02
4° Trần bì. 0 01
5° Châm-hôi . . . . . một nắm
6° Trần-bì . . . . . bốn đồi
7° Nước dừa-xiêm. . . . . hai chén

Sắc lại còn 7 phần, cho uống hai lần, thì thấy thần hiệu, có ban gì uống cũng lộ.

Ban bạch lưỡi vàng

Gà ác để sống mổ (mổ bằng dao tre) lấy mật ra, rồi lấy bì đao bát-nàm, bỏ ruột, bỏ vỏ, xát mỡng mỡng, rồi để mật gà lên trên bì, chừng thiết chiah, rải bỏ vô khảo trắng, vắt lấy nước; xé mật gà lộn với nước bỉ cho uống; còn gà nhổ lông bỏ ruột, để ng ngâm nấu với một nắm là giấu tầm-ăn (là non) và lấy nước cho uống.

Hoặc làm ban, hay là lưỡi đen, lưỡi vàng đều dùng uống vô hại; vì tôi đã thấy 4 đứa nhỏ của người bà con tôi bị mấy chứng bịnh trên đây cũng nhờ bài thuốc nầy đều đặng mạnh hết.

Khi mạnh rồi thì nên uống thuốc Tẻ-đàm của Tốc-thái-Cúc ; thuốc nầy nội khắp lục-châu đều biết danh.

Thuốc nầy vô hại; người lớn uống xỉ thì 25 grammes, uống tiêu mòn thì 10 grammes. Con nít sớm mai cho uống, tùy theo sức, chừng 15, 20 viên bằng hột tiêu ; cho uống như vậy chừng vài tuần lễ thì thấy hiệu nghiệm. (Có trữ bán tại nhà Mada me Eugénie Huê, Tânan).

TỪ CON

Hai vợ chồng tôi là Trần văn-Giai và Lê-thị-Trọng ở làng Tân uyên, ông Mỹ trung hạt Biênhoa,hình cùng Lục-Châu chư tôn đặng rõ: Nguyên hai vợ chồng tôi có một đứa con trai tên là TRẦN-VĂN-HƠN,20 tuổi, tánh nết hoa-dạng lắm. mới hôm ngày mùng 1 tháng tư Annam rồi nó ăn cắp của 2 vợ chồng tôi số lượng vàng, 1 cái xe-máy và 30 đồng bạc mà trốn đi.

Vậy kể từ ngày nay 2 vợ chồng tôi xin từ nó, không nhìn là con của chúng tôi nữa và nếu ai có cho nó vay hỏi t ền bạc chi thì đôi hồi nơi nó chớ chúng tôi không nhình biết tới việc nợ n'ần cũng là việc gì mà có can phạm đến nó nữa.

PENSIONNAT
KHƯƠNG-HỮU-PHỤNG
Vinhlong

Vì mắc đi trường cất lại nên kỳ bãi trường 7 juillet nầy phải lâu hơn các lệ.

Từ 28 *Juin 1923 tới 5 Septembre 1923.*

Có nhiều trò thôi học không cho bổn-trường hay, lôm cho bổn-trường phải để giường không đó mà đợi, không đám thân học trò mới.

Vậy bổn trường xin các trò cũ tựu trường muốn học nữa hay thôi phải viết thơ cho bổn-trường hay, còn các trò mới, muốn xin vô học, cũng nên viết thơ trước dặn chỗ, làm như vậy tiện cho bổn trường khỏi sự thâu học-trò quá số và khỏi để giường trống mà đợi các trò đến thôi học.

Ngày 30 Juin 1923.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Bán ra	Mua vào
Nhà-nước		2 $ 55
Ngân hàng Đông-pháp		
Ngân hàng Hongkong Shanghai		
Ngân hàng Chartered		
Bá de Gérance de la Banque Ind. de Chine		

Quốc-trái của Đại-pháp

Tại Paris ngày 25 Juin 1923.

Và lợi 5 %	1920	88 60	
Và lợi 5 %	1916	75 90	Và lợi 6 % 1920 87 50
Và lợi 4 %	1918	61 97	

MỸ-CỐC

Giá lúa chở đến nhà-máy Cholon bao tre lại giá một trăm kilos

Vinhlong	4 p. 80	à 5 p. 05
Cantho	5 10	à 5 20
Bai-sâu	5 05	à 5 15
Bactieu	5 15	à 5 25
Giá thường bực trung	5 05	à 5 15

Hang buôn E. HEUMANN
60, đường Mac-Mahon, — SAIGON

Tên đăng đánh đây thép : HEUCO Saigon
Dây thép nói số 268

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG
LÃNH VIỆC — BÁN SOÁT
Có trữ bán :
Rượu CINZANO Turin
Vermouth, Anti-Spumante

Hãng PIDWELL Paris
Sữa Condensé sucré «Favorite»
Sữa không đường «Gloria»

MULFORD & Cie Philadelphie
Pastilles à la Menthe
Màu hường, Màu trắng

NICOLAS ROUGIER FILS Marseille
Đồ nhuộm tơ, vải

LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris
Thứ tẩy độc cốt nhứt. Giết độc trùng
Tránh khỏi sự tiêm-nhiễm và các thứ bịnh
Bán các mối hỏi và de

GUILLOT & Cie BORDEAUX
Là thứ rượu mạnh

BOUCHAND PèRE & Cie FILS
BEAUNE (Côte-d'Or)
BORDEAUX Reims
Rượu tốt Bourgogne và Bordeaux
Rượu thường đồng

ELESCA Paris
Đồ ăn bổ
Sữa đường Cacao, là một thứ ăn điểm tâm qui lắm, mà tiện ăn cứ pha với nước sôi.

Hãng LAUTIER Fils
Crasse (France)
Dầu Olive thứ thiệt surfine vierge có cổ Olive de la Provence nếu bảo chắc rằng tốt.

A. DEJEAN.— CETTE.
Rượu mạnh.

Société Coopérative des Muscats naturels de Frontignan

Vin MOUSSEUX duc des Bardes
Là thứ rượu Sâm-banh ngon

Mua các món sẵn-vật ở trong xứ

NGUYỄN-VĂN-THIỆT
Quản-lý
PHÁP-VIỆT KHÁCH-LÂU
Hôtel de France
N. 157, rue Catinat, N. 157 — SAIGON
PHÒNG
Mát mẻ, Thanh tịnh
PHÒNG TẮM Sạch-sẽ có DOUCHE
GIÁ RẺ

Thời tế sẩn hiệu SONG LONG Con Rồng) của hãng U.C.I.A. chớ nhu qui th « An-Hong » ở Saigon đường kinh lấp Boulevard Charner N° 5 thì 34 đã tốt lại chẳng hề phai màu, xơ vải ; dầu đánh lần chừng nào cũng còn tất chừng nấy. Vậy xin cho qui ông, qui bà lấy mà dùng thì thế sẽ hiệu hàng hóa bền-bỉ đồng con dấu hãng chế để ý như dấy đặng thường cho kẻ thường mua hài tế sẩn của hãng. Hễ gặp được mười con dấu ký, hoặc là số lớn, vì phải cất con dấu chỉ để đánh luôn miếng chữ nhựt, gởi lên cho hãng hàng đặng lãnh đồ thưởng.

Trong những con dấu chữ đỏ đán trên mũi bao lớn hài tế sẩn SONG-LONG của bổn-hãng đều có chữ Annam-Việt-ký tên ; những con dấu nào không có chữ Annam-Việt-ký tên thì là mạo giả. Xin quí ông qui bà hãy xem cho kỹ.

10 HP
DE DION BOUTON
KIỂU NĂM 1923
MỚI ĐEM QUA
BERTHET, CHARRIERE & Cie
Một mình Đại-lý mà thôi

廣東二天堂大約房
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục từ bổ bằng Institut Pasteur. Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều là vị thuốc bên Trung-kỳ.

Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc nội ngoài thoa, thì phải tử coi theo các lời, điều hay là coi theo nhãn. Nhứt là một đều là thuốc, của tiệm tôi để lâu chẳng hư.

DẦU ESSENCE DE MENTHE
HIỆU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

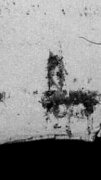

Của Ông lương-y Vi-Tế-Sanh chế-ra, khử độc rất hay.

Lâu ẩu nam nữ, cả đều có phong hoặc mao cảm phong sương, nóng lạnh ẩu mửa, nhức đầu đau bụng, cổ họ miệng đắng, hoặc nhức mình sổ mũi, hoặc là kinh phong thì hãy dùng (ộc đầu nầy) trong vài giọt thì rất thần hiệu.

Lại vì có mua thứ dầu giả nhãn chữ coi nhầm Ông-PHẬT hiệu Nhị-Thiên-Đường mới phân ra khác, kẻo lầm ra thứ giả.

Giá : Mỗi ve . 0 $ 25 — 10 ve . 2 $ 40

NĂM PHỤ BẮC-TRẦN-HUỜN

Thuốc hườn nầy chế trị đờn ông đờn bà, khí suy huyết hư, phải đau tỳ yếu ; vóc ốm da vàng, ăn uống chẳng ngon ; da nhăn dạ rung, tinh huyết hãm hao ; mạch đi yếu ớt, tay chơn bải hoải ; đau lưng mỏi gối, xây xẩm mặt mày ; đờn bà đường kinh hoặc nóng hoặc lạnh, trời sụt không chừng, hoặc sắng tiểu khí hư mà xuất ra phải thường v. v... thảy đều dùng được.

Thuốc hườn nầy là một thứ thuốc cơm ăn đại bổ vào tâm thần thì tan bằng ; vào cang phế thì liễm ám ; làm cho khí hòa, ấm thông hành, ngũ tạng điều hòa, chẳng nàng chẳng tàn ; thiệt là một thứ thuốc bổ dưỡng rất đặc nghĩ ; được tánh hòa bình, thêu trẻ ba bịnh ; uống có cho thường chẳng nào thì nó càng bổ ích cho thân-thể mình chừng nấy.

Chư tôn có mua xin nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu Ông PHẬT thì mới khỏi lầm đó giả.

Giá mỗi hộp lớn . . . . . 0 $ 40

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

TÔI CHỈ HÚT THUỐC ĐIẾU VẤN RỒI

HIỆU: **LE NIL**

HAVANE — Thứ cordon màu đỏ

MARYLAND — Thứ cordon màu xanh

Savon Cadum

Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cũng nhiều mùa độc khác làm cho nước da mất sự mịnh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chéo bỏi mà thử nó. Nếu nó chắc cũng làm chéo bớt nâng, thì savon đó làm nhiều muối, chẳng phải làm dầy nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịnh, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẻ khoắc.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị buổi-hôm bịch lại, thì nó mở ra ra, nẩn cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẻ khoắc và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm ích kém, gì người ta đồng nó không bỏ chắc nào, mà lại lấn bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngỏ cùng Hật-qui

Đã lâm phen, Bản báo có tuyên ngôn rõng sẽ mục Tự-do-diễn-đàn nầy. Bản-báo riêng để cho tiệt qui bình luận cho thỏa nẵng ý muốn. Hiềng bởi, cũng đã lâm phen, Bản-báo gặp nhằm có chỉ hẳng thật rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà đã đại vào. Ấy-là một điều đáng cho là khắp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu việc quả, mình đem dương cho mọi tới chép ra để gương giác tỉnh, lỡ sao lại sự mà mắc danh? Hễ chưa phải là khắp nhược chẳng?

Vì cái tội khắp nhược ấy, gặp rồi, hoặc Bản-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bản-báo không nhận biết, thì Bản-báo không ăn hành. Lại các những bài ăn hành trong mục nầy, thì Bản-báo để trọn sở phận người ký tên gánh chịu tấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bản-báo không cang-dự.

L. T. T. V

CỨU NHƠN TRẢ OÁN

Ngỏ cùng M. Lê-đại-Tâm, (Tân-hội), Cailậy

Trong báo Lục-tỉnh Tân-văn số 1466, có lời ông mùa bửa cửa ban.khoe-khoan thình giá, rằng, ông thức thời vụ, mà chê người không phải lẽ. Khi chúng chẳng nhằm cãi; trong bài (Cứu vật trả ơn, cứu nhơn trả oán) của bi-nhân, nói đó là phô bày những việc làm ơn mắc oán; cho công chúng lắm tường, là đời nay thường có những người hèu-hèu tự-đắt đốc lập kỷ thân, ai chết sấy chịu, lọa quang thành hại; người như vậy thì có ai mà nói động tới, có tại họa gì đâu. Còn người mà hay thương đời, ái nhơn như ái kỷ, thấy ai lâm lụy khốn cũng hay đem lòng thương xót, ra tay tế độ, cứu giúp người làm ơn thì mắc nạn; nên bi-nhân nói người đốc lập kỷ thân là trăng lỷ lâm; trăng là trăng theo hàng người đốc-lập kỷ thân, không cứu giúp ai, thì về tai tuynh sự, chớ có tai họa gì đâu; Chớ bi-nhân nào có biểu mỗi người đừng thì ăn, cứ đốc lập kỷ thân bao giờ. Đều ấy có khi ông chê lâm đó chăng? — Thật là lời bi-nhân nói bên Bắc, mà ông tưởng bên Nam, rồi ông chê bi-nhân phô trương trên tợ báo những điều xấu xa cho nặng chéo giấy.

Cha chả! May là ông không có quyền tự-do, và hầy lâu nay không có thấy cái danh thiệp của Lê-đại-Tâm làm đầu chi công ích cho đời hữu dụng, mà ông còn chê người như vậy, nếu ông đứng nắm bút quyền, thì ông chê người, kh.nh.ếu người bợt nào nữa? Và ông nói thị-Rấy là kẻ buôn hương bán phấn, sao không để cho quan làng trừng trị và rang phạt nó để mà làm gương cho kẻ hậu lai, lại lỉnh nó đem về nhà làm chi, ấy là có ơn với thì-Rấy chớ có ơn chi với đời đâu? — Ông nói sao vậy? Bi-nhân đã có nói vì mỗi người bạn cổ kết là tên sau Qui, là anh ruột của thị Rấy, nên lảnh thị Rấy đem về nhà là chỉ vì trước làm ơn cho người, sau nữa là vì tình bạn cổ kết, chớ nào có vì chi thị Rấy mà bi-nhân lảnh nó, còn phải mà bi nhân đốc lập kỷ thân, thì cô lảnh thị Rấy làm chi cho nó trốn để họa lại cho bỉ nhân chịu, là ấy vì làm ơn với bạn cổ kết là anh ruột của nó mới lảnh nó về mang họa, chớ đốc lập kỷ thân thì có tai họa gì đâu, — lời hỏi ông Lê-đại-Tâm; tỷ như ông có làm quen kết bạn với một người trí thức nào đó, rồi sa cơ người ấy bị cái tai nạn gì như thị Rấy đó vậy, ông có trông tình người sanh em bận của ông, mà ông lảnh cho em người ấy hay không? Nếu như ông không lảnh, đốc lập kỷ thân, ai chết sấy chịu thì ông có tai họa gì đâu, còn như ông ái nhơn như ái kỷ, ông lảnh nó rồi nó trốn để họa lại cho ông, thì có đáng buồn cho chăng?

Nếu bi-nhân nói bài (Cứu vật trả ơn, cứu nhơn trả oán), để là khuyên đời chớ vội làm ơn, mọi việc phải để phòng đó mà thôi; chớ bi-nhân nào có biểu mỗi người đốc lập kỷ thân đâu mà ông chê người không nhằm lẽ, khi chúng chẳng nhằm cãi; thật là ông trí kỷ bỉ, bất trí kỷ-tri đó. Xin ông Lê-đại-Tâm khá xét, khi nào mà muốn chê người, thì phải nhằm ta, rồi sẽ chê người cũng chẳng ngộn gì; May là cái tên Lê-đại-Tâm, bấy lâu không thấy luận giải đau chi công ích cho đời hữu dụng, mà điều dắt kẻ hậu lai liên đường tấn hóa, mà còn đâm đại thình lình tợ lảo, mà chê người không nhằm lẽ, khi chúng chẳng nhằm cãi, thật là công ích kém thay! Ông Lê-đại-Tâm khá xét.

Phú-sơn — NGỌC-DIỆP.

Lời rao

Chúng ta nhắc lại cho mọi người đều biết rằng: hết thảy con nhà Annam ta phải mua cuốn MỤC-LỤC LUẬT-LỆ VÀ LÝ LUẬT sao dịch ra chữ quốc ngữ *tại Sài-gòn nhà môn bài số 16 hiệu, đường cái Bonnard*, mà học cho thông sự lý. Trừ ra những người nào mà tiếc *15 đồng bạc* giữ bo-bo trong túi không chịu xuất ra mà mua lấy mà học cho đặng trở nên thông thái về sự pháp luật.

Như vậy là sự nhục nhã cho trọn một nước Annam ta đó. Nếu để một ngày kia mà người ta chê mình là dân dốt nát, và mình không xứng đáng cho người ta vụ tới đến mình; bởi vì cớ ấy ta không muốn cùng cơ-hội nầy mà học cho biết luật pháp; lại ngày sau cái cơ hội nầy nó không có trở lại nữa đâu mà trông cho uổng công vô ích.

Chúng ta nhắc lại cho con nhà Annam rõ rằng ông ROBERT CRÉMIEUX là người ân nhơn của chúng ta đó. — Ông sẽ gởi cho mỗi một người nào mà muốn mua một năm *Mục lục* gởi giá tiền là 15 đồng bạc, bèn cho người ấy một cái BON để dành mà, hoặc đến nhà ông mà hỏi thăm thưa kiện chi đó, hoặc viết thơ mà hỏi thăm về việc thương-nghị mưu-lục, luật pháp và chánh trị thì ông trả lời nói lại cho mà biết không có ăn tiền bạc chi cả thảy.

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE
Opérateurs sortant des ters Maisons de Paris

KHÁNH-KY & Cie

THỢ CHỤP HÌNH ANNAM KHÉO NHỨT

54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON

Téléphone N° 41 0

TRAVAUX D'AMATEURS
PORTRAITS EN TOUS GENRES
Pose par tous les jours à l'atelier et domicile
PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX
Portraits dentelle à l'heure de Chine sur papier Brisé
TRAVAUX D'ART
CHARBON AQUARELLE GÉLATINO
Retouches artistiques très soignées

Bánh **BIT-QUI** nầy qui lắm, ăn nó THAO cái miệng.

có trữ bán tại hãng

DENIS FRÈRES

Là Đại-lý ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-penh và Tourane

ARTICLES
PEINTURES
POUR
ARTISTES
PEINTRE

PHOTO-STUDIO

MEILLEUR
MARCHÉ
QUE
PARTOUT
AILLEURS
1re QUALITÉ

MUỐN BÁN

Một cái xe hơi hiệu: **DODGE** máy còn 15 lâm, *giá:* **2.800 $ 00.**

Một cái xe hơi hiệu: **MITCHELL** sáu máy còn tốt, *giá:* **$700 $ 00.**

Ai muốn coi thì đến nhà Bổn-quán.

MỠ THƠM
HIỆU
BERTHUIN
Pachod Frères & Cie Lyon

LỜI RAO

Tại tiệm tôi có trữ bán máy cáng vàng (Laminoir) kiểu cũ hồi trước tôi mới đặt bên tây gởi lại, hai cái trục bề dài làm phân tây, giá mỗi cái 180 đồng; ai muốn mua hãy gởi thơ xin hình máy ấy tôi sẽ gởi cho.

BÙI-QUANG-NHƠ
Commerçant (BENTRE)

SOURCE
Perrier
GAZEUSE NATURELLE

La Champagne des Eaux de Table

Sur les Sodas et autres boissons
GAZÉIFIÉES ARTIFICIELLEMENT
La Source PERRIER a cette supériorité
d'avoir été une Eau gazeuse
ABSOLUMENT NATURELLE
Se méfier des contrefaçons

Thứ nước suối nầy thật là nước ở dưới suối tự-nhiên, nên nầy coi chừng kẻ hay lấy giả.

Ai muốn mua mà dùng thì hãy đến hãng.

POINSARD & VEYRET

Boulevard Charner,

Saigon

Mua sau, sẽ giá rẻ mà sản khoái hơn lần.

AU «VELO-SPORT»

50 & 54, Bd. Charner et rue d'Ormay.—SAIGON

Xe máy hiệu WONDER là một hiệu TỐT NHẸ-NHÀN CHẮC-CHẮN

CHẠY ÊM VÀ CÓ CHỪNG

ĐỒ LẠI RẤT NHIỀU VÀ SỤT GIÁ

Đồ phụ tùng trong cuộc tiệt xe-máy đạp

ĐỒ MUA THÌ GỞI THEO TÀU, XE-LỬA VÀ THEO NHÀ THƠ

HÃNG NẦY HÃNG LÒNG CHO BẠN HÃNG TRẢ PHẦN SỬA TIỀN MUA XE-MÁY BẰNG GIẤY QUỐC-TRÁI LANGSA TỨY THEO GIÁ ĐỒ TRONG NGÀY TRẢ

AU «VELO-SPORT»

DỊP TỐT KHÁ NHỚ

Hãng SINGER và công-ty ở Cholon lấy làm hân hạnh kính cùng lục-châu chư-tôn hay rằng: Hãng mới tiếp đặng nhiều thứ máy may ở bên Amérique (Tân-thế-giới) đem qua, kiểu giáng rất đẹp và tiện dụng lắm. Giá bán ba xuống rất nhiều, thiệt là dịp tốt ít khi có.

Hãng SINGER và công-ty lại nhận lãnh cách mua trả góp từ tháng; vị nào muốn mua may trả góp xin mời đến tại bổn hiệu mà thương nghị.

SINGER & Cie
25, Avenue Jaccaréo, 25
Cholon

Kính cùng quí ông và quí bà, tại đường *Amiral Courbet số 32*, có tiệm hiệu «NAM-THAI-SANH» may đồ Tây và đồ Annam rất khéo lại rẻ, có bán Laine, cols, cravates, ceintures, vân-vân,... Mua bên Pháp, lại có bán hàng Tàu đủ thứ, xin mời đến may và mua đò giùm, thì ơn rất trọng.

NGUYỄN-CÔNG NGO.
(Enregistrement)

KHOÁN CHẤT THUY
(Nước suối kim thạch)

VICHY
VICHY ÉTAT
PHÁP-QUỐC-TUYỂN
VICHY CÉLESTINS
Có bán nguyên ở ống nầy.
Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong — Thạch-lâm-lịch (Sỏi) — ăn mấy chỉ đều-độ.
VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đau.
VICHY HOPITAL trị bịnh thương tỉ, trường-nhiệt.
Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải coi cho từng hột cuộc nhỏ nhỏ nước.
VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỀ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối lấy ra mà nấu.
Có hộp và có vỏ.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 5 hoàn thì đỡ liền hèn.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT đứng đi cho mình đem nước xỉ (Rất khí-chất).

LỜI RAO

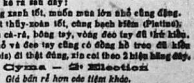

(SẢN MỘT THỨ-XOẢN NƯỚC TỐT)

Kính các ông các bà đặng rõ: Tiệm thợ bạc tại bến xe Tây (An-châu) và Trung-quốc (Tân) mới gởi qua các thứ đồ Nữ-trang và Ngọc-thạch đủ kiểu thiệt tốt, kẻ ra sau đây:

Hột tỉ-ky-xoản lớn nhỏ nước trắng xanh tốt, muốn mua lớn nhỏ cũng đặng.

Đồ Nữ-trang đủ thứ kiểu, nhận hột thủy-xoản tốt, cùng hạch bitin (Platine).

Bán Ngọc-thạch xanh tốt đặng làm cà-rá, bông tay, vòng đeo tay đủ thứ kiểu.

Bán đồng hồ vàng trái quít lớn nhỏ và đeo tay cũng có đồng hồ treo đủ kiểu lạ, trong mấy có đủ 18 hột chai (18 Rubis) đi thật đúng, xin coi theo 2 hiệu hãng dây.

1° Cyma — 2° Milleret

Giá bán rẻ hơn các tiệm khác.

TIỆM THỢ BẠC: **KYYUN — 170 Rue Catinat.— Saigon**

Hàng MAGASIN UNIVERSEL

187, Đường Catinat

DIRECTEMENT
DE LA FABRIQUE
Exigez sur le Cadran
LES MOTS
LA REINE DES MONTRES

Maison Principale d'Horlogerie
PÉTOLAT Frès & ANGUENOT
à BESANÇON (Doubs)

Đồng hồ trái quít

«Election» vàng 14 Ca-ra, có dây deo bằng da, *giá*..... 22$00

«Carr» vàng Huế-kỳ, có dây deo bằng da, *giá*..... 13 00

«Carr» vàng Huế-kỳ có dây deo bằng soire, nẩn dan-bà (10 rubi) *giá*..... 11 00

Cũng thứ kỳ (8 ro-bi)..... 9 50

«La Reine des Montres» có dây chuyền và hộp đựng 12 25

Đồng hồ lớn

«Cheval» chạy 15 ngày
bề cao 0 m 80..... 23 00
— 1 m 00..... 28 00

«Moderne» ba mặt kiến bề cao 0 m 70..... 36 00

«Moderne» Westmin ter 6 baguettes H/ om 70..... 70 00

«Moderne» Westminster 8 baguettes H/ om 74..... 72 00

Đồng hồ chuẩn «Elgi-Ben» chuẩn đánh từ chập cùng là đánh luôn luôn Một đồng hồ chiếc sáng . 8 70

Dầu Olive Vierge Sublime 1 lượn lit..... 1 50
nửa lit..... 0 85
góc tư lit..... 0 50

«Graminol» vật thực của con rỉ mỗi hộp..... 0 85

«Supercao» đồ ăn cần con nít và người già cả..... 0 75

«Giải Thưởng» cứ mua mỗi hộp Graminol hay là Supercao thì được thưởng thêm một hộp sữa «Verbe-a».

Được «Vin de viande Aubert» là một thứ uống bổ hơn hết nên Hội Graminol giới thiệu cho mọi người nên uống. *Giá mỗi ve là 1$35.*

Thứ rượu
QUINQUINA Saint Raphaël

Uống vô BỔ TỲ VỊ

Ăn ngon ngủ khoẻ

Có trữ bán tại hãng **DENIS FRÈRES**

Là Đại lý ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-penh và Tourane,

SỮA BÒ TƯƠI
CÓ KHỬ ĐỘC

NESTLÉ

Có hai thứ hộp

VIN TONIQUE
ET
BI-NUTRITIF
DU DOCTEUR RIP
Vệ sanh TỬU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu này là một vị đại bổ gân cốt cùng là trấn kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống dặng cả. Những kẻ tuổi cao khi lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn môn hễ uống rượu này vô, thì ắt dặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt coi như trẻ, lại măng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu này vào thì mạnh mẽ, lẫm liệt, da thịt đỏ sản, tinh thần trấn kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây *ở đường Marins số 190, Cholon.*

Dépot PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue des Marins Cholon.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÀNG *L. CAFFORT*
HIỆU « ALCYON »
ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.
N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

Nhân tình ngẫu-lục

Kim-tú-Cầu

(Tiếp theo)

Hai người còn đương bàn luận chợt nghe sau lưng có tiếng hỏi rằng : Mấy người có biết lối ra đường cái đâu, nhờ chỉ cho với. Nàng và người Tiều-đạo quay đầu lại nhìn, thời là một người du-khách phương xa đi đến, người ấy ăn mặc kiểu Kinh, đội nón tứ-gianh, chơn đi giày-dứa, mình mặc áo lương-đoàn, trang mạo cũng phong-nhã.

Nàng Tú-cầu bấm ngón tay người Tiều-đạo không trả lời ra làm sao cả.

Khách lại hỏi : Hai chị em có có biết đây là về làng gì, chùa ấy của ai ?

Người Tiều-đạo lấy tay chỉ vào trong dạy trẻ nói rằng : chùa ấy tên chùa Linh-ẩn, sư-cụ trụ-trì ở đó cũng người Annam-sư.

Người du-khách mừng rỡ nói rằng : có phải sư Đạy-thiên không ? Lời nói chưa dứt thời thấy một ông cụ-già tóc-bạc da mồi mặt mũi phương phi tay chống cây gậy-trúc, lững thững trong cửa chùa bước ra, người Tiều-đạo vội-vàng chắp tay mỏ-phật, bước tới mấy bước bạch-sư rằng : Tiều-đạo ở am ngoài vâng lịnh sư-trưởng đưa người nầy bảo bái-yết đại-sư và có bức văn-tiên trình đặng ngài hiểu. Ông sư-già cầm lấy cái giấy xem xong, bèn các người vào chùa.

Người du-khách cũng hỏi hỏi lại gần thi-lễ thưa rằng : chân tên là Vi-Văn, nhơn tòng công-vụ đến tỉnh-lỵ nầy đã hai tháng nay. Ngày trước ra đi Nghiêm-thân có dặn phải tìm qui-thúc mà hỏi cho biết khỏi-cư cận-trang, kẻo tấm lòng hoài-vọng rất xâu.

Sư-già lấy tay che ngang mày, nheo lại một con mắt, nhìn người du-khách nói rằng ; Vi-Văn Vi-Văn sao ta lại lòng cái tên Vi-Văn đi kia... ?

Người du-khách lại nói châu là con tử-tế hai quan Bàn Võ-sử đây chú à.

Sư cụ cười to lên nói rằng : tế ra chân nhà đây, châu đi ! Không tử-tế sao nổi sống cách trở, không hay hỏi-ngó có ngày, tối à, chốn diện-mạo khôi-ngô giống anh như hệt, năm nay phương niên bao lâm rồi ?

Vi-Văn đáp : đã thọ hai-mươi-bốn tuổi.

Sư-cụ cầm lấy tay Vi-Văn dắt đi về nơi tịch-thất, trò chuyện hỏi lâu mới bày tiệc cơm-chay, hai chú cháu ăn xong đi nghỉ.

Khi Vi-Văn một mình thao-thức, nằm trong phòng-khách, chuông lầu mới dực, thổ bạc nhôm song, tỉnh cảnh đâu đâu nó xảy khêu ra mối tưởng tượng, bâng-khuâng tấc dạ dốc đắc khôn yên. Cái người con gái bao chiều là người chi chi mà xem phong-vận thanh tiên khác tục, rết một đâu đâu như có bi thảm, sóng-thu lai-láng, mâu xuân ươm-dượm, thực có cái vẻ đáng yêu, làm cho người ta không thể ngồi lòng đi được, hãy gợ biết tình làm sao cho thấu nỗi nguồn cơn, nếu có cơ giúp giảm cho nàng, ta cũng quyết ra tay thảo cái mối lòng như chơi, nghĩ thôi lại bồn bồn lại muốn đi, rảo bước trước thềm ngắm trong phan-cầu, bốn bề tòng-im bóng-lợp, nói đụng như hình tiếng-vẹ dài dặc nghe thêm thảm, mặt nguyệt tròn-hiu nhắm để thương.

(Mai tiếp)

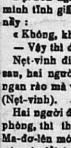

RƯỢU BẠT-HÀ GET PIPPERMINT GET rượu nầy uống đi mát mẻ và mất khan tiếng.

Nhà máy xay lúa

MÁY TÀU CÙNG CÁC THỨ MÁY KHÁC

Lục châu qui khách muốn lập nhà máy xay lúa cùng các thứ máy khác, hãy do nơi hãng « L'UNION INDUSTRIELLE et COMMERCIALE » mận bài 41 đường Chaigneau Saigon.

Giá đã rẻ, mà cách trả tiền lục cũng là dễ, cho trả 3 kỳ cùng là 4 kỳ, tùy theo ý mình muốn.

Ông chủ hãng nầy rất thiện nghệ biết sức về việc nhà máy xay lúa cùng các thứ máy móc khác.

Như trong lục châu qui khách muốn hỏi đến chi về máy móc cùng đồ phụ tùng nhà máy, thì hãng nầy sẵn lòng hồi âm tức thì.

Có trường tại Chợ-quán làm và sửa đồ cân thử máy, công việc làm rất kỹ càng và nhậm le làm.

SIÊNG

Muốn nhẹ bớt và mạnh tuyệt thì nên dùng thứ thuốc điếu văn rất hay là bột hiệu Espie

2 f. 20 một hộp

Trong nhà bán lẻ các tại 84 LAZARE 39 PARIS *đều có bán*

Xin nhớ coi kỹ tên J. ESPIC ở trên mỗi điếu thuốc

Trăm năm không phai

NHÀ HOA CHƠN-DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
55 73, Boulevard de la Somme
(ĐƯỜNG CARE XE LỬA CỬA CHỢ CŨ)
SAIGON

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường nào-nghệ, và được 3 cái bằng-cấp đấu xảo Hanoï ; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng-cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tinh xảo và đủ trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cho hiểu có bảng rõ thước tấc giá và các nghĩa phân minh.

Nguyễn-văn-Chức

60, 62 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm nhà máy xay lúa đã các thứ kiểu theo kim thời, có thợ rập máy thiện nghệ, học đồ chi giảm không ăn tiền. Bán đủ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

TỪ CON

Tôi là TRẦN-HỮU-THINH, Bac-hộc ở tại làng Mỹ-chánh tổng Bảo-thuận (Bentre).

Nay tôi kính lời cùng Lục-châu chư vị rõ: Tôi có sanh một đứa con trai tên *Trần-hữu-Tín*, 23 tuổi có vợ con, tôi cho hai vợ chồng nó ra riêng năm 1922, tôi cho mỗi cái nhà ngói và tiền bạc đặng vợ chồng nó làm ăn. Nay nó không lo làm ăn chi hết ngày lo cờ bạc, hút á-phiện, tôi đợi chiều thanh tâm.

Nay lại thêm một nghề nữa. Hôm 20 Mai 1923 hồi 1 giờ khuya nó ăn cắp đồ nữ trang của vợ nó và tài vật trong nhà gần đặng 300 đồng trốn đi mất. Nay tôi rao cho lục châu chư-vị rõ. Xin đừng dám tiếp bạc cho nó ; hễ gặp đâm thì kiếm nó mà đòi. Không đặng đòi tôi và vợ con nó.

Nay lời.

Le Bac-hộc THINH.

Đại Ich

ở đường Marins, số 162, — CHOLON

Làm sửa xe hơi, máy biển chế và manivelle

Có bán xe máy hiệu *Phi-Phi ; Malicorne, Frégate.* Xe máy còn mới hiệu *Talbot* (đảm bảo lãnh) giá riêng định chắc 80 $.

Đồ phụ tùng, quạt máy, bán lẻ, đèn khí 110 volts hiệu *Phillips*. Đèn manchons đèn hôi 300 bougies.

TOUTES LES NOUVEAUTÉS PHARMACEUTIQUES

RÉCEPTION PAR CHAQUE COURRIER

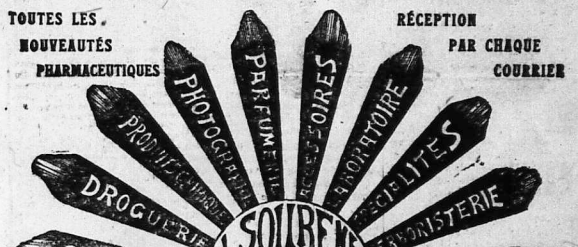

SERVICE SPÉCIAL assuré pour l'exécution des ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

PHARMACIE PRINCIPALE

Fondée en 1865

Place du Théâtre. — SAIGON

SERVICE SPÉCIAL assuré pour l'exécution des Ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA PLUS ANCIENNE, LA PLUS VASTE

ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

Mục-tú-Nương

(NÀNG CÓ HAI CON MẮT ĐẸP)

(Tiếp theo)

Để chừng tôi đi... xa rồi... hiền hữu sẽ đem bất chuyện thật nói ra cho nó biết.

— Hiền hữu muốn cho tôi nói cho thiệt rõ các việc của hiền hữu đã quyết-định đó hay sao ?

— Phải, chớ còn nếu tôi nói thật với nó hay giờ, chắc là tôi thấy nó khóc rỉ xiển lòng. Như vậy chẳng tiện.

— Hiền hữu khéo giao cho tôi một việc khó thay !

Nẹt-vinh nói tiếp : « Hiền hữu dặn nói cho ở nhà tôi hay rằng tôi đã sắp đặt rồi cho vợ con tôi ở nhà đặng êm-ao cho đến thằng Bẹt-na tôi thành nhơn và tôi chừng nó đã tư cách mà kế nghiệp cho tôi thuận như tôi có một mai trong đường đong-rải... Để rồi tôi sẽ viết ra các điều dặn-dò mà để lại cho hiền hữu. Còn về việc bên sở làm ăn của tôi hễ lần, tôi đã ký thác dành rành cho người tài phú rồi, và xin hiền-hữu dặn coi chừng đời.

Chàng Đạt-ben cượn nói : « Lẽ phải vậy, bây giờ tôi mới biết làm sao ? »

— Cám ơn hiền hữu ! ., Nhờ hiền hữu mà lòng tôi bây giờ bắt-rải và chí tôi khỏi phấn lại rồi.

Nẹt-vinh nói và đưa hai tay, và Đạt-ben cũng để tay mình vào cho chặng hớp mạnh. Rồi, đường như bắt tay nhau chưa phỉ vậy, hai đàng lẳng lặng mà ôm xoát nhau, ai thấy mà không động lòng mới giỏi.

Nẹt-vinh dan ra trước.

Chàng vừa lóng tai, vừa nói như vầy :

« Tôi nghe xe ở nhà tôi về đó thì phải. »

— Về rồi sao ?

Nẹt-vinh hỏi : « Đây rồi hiền-hữu chờ hỡ mai nghe ! »

Đạt-ben nghe nói dường như gượt mình tỉnh giấc, và nói đấp-đinh thế nầy :

« Không, không dâu. »

— Vậy thì đi qua đây.

Nẹt-vinh đi trước, thầy thuốc đi sau, hai người đi theo đường tắc ngan rào mà về nhà anh buôn-bạc (Nẹt-vinh).

Hai người đồng bước vào một căn phòng thì thấy hai mẹ con nàng Ma-đơ-lên mới về đó. Nàng mới lột nón và giải áo ngoài ra trao cho con đòi cất. Cả hai mẹ con nhờ đi chơi hứng gió đồng thiên, mặt mày trong nhuận lắm.

Bẹt-na thấy cha với cha đỡ-tần là thầy Thuốc, liền chạy a lại ôm mảng, và đỡ-đề nói rằng :

« Ba ôi, tôi đi chơi với má vui quá, và má có mua bánh cho tôi ăn nữa, ba. »

Vợ đưa tráng qua cho chồng hang một cái, rồi Nẹt-vinh nói lại với con rằng : « Giỏi đa !... Mà sao con không đam về cho ba một cái ? »

Chàng nói thì mặt gượn làm vui, và lác ấy, nàng Ma-đơ-lên và đốc-tơ Đạt-ben cũng nhau bắt tay chào hỏi.

Đứa bé nói : « Cha ưa ăn bánh ! Thôi mai đi với má, với tôi. »

Chàng cứ mĩnh cười và đáp : « À ! để mai !... mai ba đi khỏi rồi !

Người vợ hỏi : « Sao vậy nữa ? »

Chàng làm lĩnh đáp : « Mình ôi, ngày mai đây có việc, tôi phải xuống Mật-xáy. »

— Ba nó đi mà không nói cho tôi hay trước.

— Có đè đâu mà nói ! Lại hằng thấy thơ mới hay việc gấp bất-kỳ nên phải vội đi... Nhâm việc đề trễ không đặng.

Nàng đổi sắc, hơi buồn mà nói : « Thâm biết bao nhiêu. »

Bẹt-na xen vô :

— Ba đi về đam đồ chơi về cho tôi nữa, nghe ba ! »

— Ở, để ba kiếm cho con.

Vợ hỏi : « Chừng nào mình đi ? »

— Chiều nay.

— Chiều nay ?... Gấp vậy sao ?

— Chớ bỏ qua không đặng... Tôi mới vừa nói chuyện cho ông Tấn sẽ đây nghe kẻ mình với con về tới.

Bẹt-na hỏi : « Ba đi chừng nào về »

Chàng gượn hết sức mới nói ra lời :

« Ba không biết chắc. »

— Chừa nhựt ba về tới, phải không, ba ?

— Đề... coi...

— Vậy thì, — bữa đó ba dắc tôi đi coi hát xiệt, chớ ba nói dắc tôi đi lâu rồi đó.

Nẹt-vinh nói : « Nếu ba không về, con đi với má con.

Vợ hỏi :

« Vậy chớ ba nó không chắc đi bao lâu hay sao ?

— Không !... thật khó nói trước lắm... Vì có nhiều cớ ở trong ấy... Mình phải b'ết... ra làm ăn, nào ai dám chắc đặng đâu chị.

Từ khi về với nhau tới nay, mới có chuyện nầy mình ra đi không nhứt định ngày về tới.

Chàng cất tiếng hơi rung lên đáp : « Bởi chuyện nầy công việc rất trọng vì đám hôm qua đó... Hồi nầy tôi đã có nói cho ông Tấn-sĩ nghe nữa... Mình muốn rõ cho rõ-mĩ thì để ông nói cho, chớ tôi gấp đi nói hết không đặng.

(Còn tiếp)

HỘI NHÀ MÁY · XAY LÚA · VIỄN-ĐÔNG
(Rizeries d'Extrême-Orient)
Hội nọt danh vốn hơn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất cả
ở tại SAIGON, *đường* Belgique, *môn bài số* 15. — *Nhà máy xay và kho trữ ở tại* CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mốc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.

Phòng việc ở tại đường Belgique, môn bài số 15.

CÓ ĐẶT HÃNG NGÀNH TẠI CẦN-THƠ — Và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

SAIGON, — IMP DE L'UNION — TIRAGE 3,500 EXEMPLAIRES — L'Administrateur-Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Image 3235
le 2-7-1923